

REDACȚIA
Deák Ferencz-u. Nr. 20.
ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
1 an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 luna 2 cor.
Se dă și pe 4 cor.
România și străinătate pe an
40 franci.
Se acceptă și se înșoțază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.
INSERTIUNILE:
Se acceptă și se înșoțază:
1 an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 luna 2 cor.
Se dă și pe 4 cor.
România și străinătate pe an
40 franci.
Se acceptă și se înșoțază.

Primeneala japonistă.

(m.) Un ideal fusese pentru puternicul Petru-cel-Mare să câștige un ochi pentru Rusia sa la Marea Baltică. Și de la el a conștie, neîntreruptă tendință a porusești, ca să-și procure porturi spre aducătoare de bogății și de primejdii. Pentru Marea Baltică s'au purtat lupte; pentru stăpânirea în marea japoneză și Marele ocean s'au țesut intrigi, s'au scris șiretlicuri și Rusia — se părea — câștigă. Port-Arthurul ajunsese în mâinile lor, înfrunghind cu Vladivostocul, insula Sachalin și întinsele țarine pustii ale Mandjuriei. Ea era de aproape amenințată. Și apoi o colire nebună: luptă între un uriaș și un mic soare — credea lumea — Japoniei. Micado a luat însă la vreme leacurile; doar numai simptome. O flotă rusă de corăbii e nimicită; Rușii sunt bătuiți la Liaoyang și apoi mult deplânsul Port-Arthurului capitulează înaintea lui Nogi. Vladivostocul arată aceleași simptome, Port-Arthurul, dar n'ar vrea să-l ajungă un preț soare. E un mucdenul... fatalul Mucden! În timp, ce soldații ruși cu miile călădite dinaintea gurilor de foc îndreptate de către Japonezi, muncitorii și revoluționarii nu numai pâine, ci și constituție; o nebunește... merg chiar înaintea soldaților și mor inspirați de duhul divin al țării... O primeneală se începe în Rusia... o primeneală ocazionată de Japonezi, care se să nimicească în Mandjuria Rusia și cel puțin de jumătate au nimicit-o.

Asta, zău, puțin vor fi crezut-o. N'o credea Germania, dar acum a văzut-o. Wilhelm II de bucurie a alergat chiar și la Marocco, arătând, că vezi doamne, cine-i acum Franța fără Rusia? N'are acum aliat de temut și poate a crezut bine, căci de fapt prestigiul Rusiei a scăzut mult. Termometrul dublei alianțe a obosit să mai fie sus peste zero. Treul mercur...

Ba s'au mai svonit și altele: dubla alianță ar fi adică în agonie și o nouă alianță, după unii destul de firească o să vadă ochii neîncrezătorilor politicieni.

...Japonia primenește politica Europei...

Augurii politici au cetit din semnele întrebate cu bagheta lor o nouă constelație politică: o nouă grupare a intereselor generale europene.

Politica lui Delcassé a fost din multe părți desavăuată în cameră. Eventual el se și desparte de portofoliu și asta numai din cauza afurisiților de Japonezi. Căci Rosdestvenski a stat prea mult în golful Camran — posesie franceză. Cei din Tokio spun mai mult: zic, că acest sin ar fi punctul de mănecare al operațiilor navale rusești, prin ceea-ce se nesocotesc legile de neutralitate. Micado a și făcut pașii de lipsă, pentru ca așa ceva să nu se mai întâmple și guvernatorul din Indo-China a primit porunca severă, ca să păstreze neutralitatea. Drept aceea Rosdestvenski s'a și depărtat din posesiile franceze.

Japonezii au cerut ceva foarte firesc și spriginită de Anglia și Statele-Unite cererea lor a avut efectul necesar, ear Franța poate a vrut să se scape de incomodatorul oaspe.

Dacă stăm și socotim adică, respective cercetăm bilanțul intratelor și eșitelor dublei alianțe, în rubricile Franței sunt foarte multe eșite. De fapt imperiul moscovit n'a făcut atât, câte jertfe a făcut Franța pentru nutrirea și mai departe a vechiului ideal: *Gallia Julia Caesarea*.

...Socialiștii făcuseră de mult gură contra unei așa nefirești alianțe... Politicieni respectați au luat însă acum parte la meetinguri antiruse înscenate când cu abatorul improvisat din Petersburg. Creditul Rusiei a scăzut rău în Franța... fiindcă cea dintâi nu mai e așa terra incognita, înaintea căreia să tremure cineva, ca înaintea necunoscutului nepătruns. Ea a devenit ceva real... foarte real... țara revoluționarilor nici când sigură, scorburoasă de jos până sus.

Drept aceea Franța își va căuta aliați noi, iar Rusia căzând în sfera de interese a Germaniei nu e eschisă o apropiere atât de antipodică, ce ar fi o alianță ruso-germană.

Căci ca să reluăm o chestie așa de bine cunoscută: criza ungară nu e numai chestie exclusivă a monarhiei. Unitatea armatei și intereselor comune ale monarhiei le recere caracterul triplei alianțe. În chipul acesta fusese priceput cuvântul de ordine trimis de Wilhelm II. prin Szögyény-Marich la Budapesta, când se părea, că criza e terminată.

Ear' dacă Franța ridică întărituri la hotarele-germane, Italia face același lucru față de Austria.

...Și toate aceste, de stai să resgândești bine mersul treburilor își au o departată sor-

CURIER LITERAR.

V.

Monografie interesantă. — „La Renaissance Latine”. — „Luceafărul”.

(L.) Titu Bud, harnicul vicar român gr.-cat. Maramurășului, a întocmit monografia comunei bisericești a Sighetului-Marmației. Broșura (ca formă nu tocmai — estetică și cu unele greșeli de tipar) i-a dat titlul „Insemnări deosebite despre înființarea parohiei gr.-cat. române din Sighetul-Marmației”. În realitate ne dă un capitol interesant din viața noastră națională, căci de înființarea parohiei gr.-cat. române (și deci desființarea celei gr.-or. române) Sighetul-Marmației se leagă strâns întreaga viață națională și confesională din întregul Maramurăș. Trecerea Sighetenilor la unire a fost un mare desăvârșit desființare a comunităților gr.-or. române din acel mare comitat.

Broșura este dedicată d-lui Dr. Ioan Mică, protoscul comitatens, unul dintre Români de frunte de prin acele părți și el însuși un cunoscut cercetaș în ale istoriei noastre naționale.

Peste vremurile vechi dl Bud trece iute. La timpul când a trebuit să se fi înființat parohia gr.-or. română din Sighet, zăbovește mai mult unde-i vorba de trecerea la unire. Pe larg lupta ce au purtat-o Români în ajunul sub oblăduirea episcopilor gr.-or. din Muncaci, când Români erau amenințați să-și piardă naționalitatea, și s'au chiar rutenizat.

Lupta de renaștere o condensează în următoarele:

„Mentorele maramurășenilor a fost primul vicar episcopesc foraneu: „Michail Pavel”, mai târziu episcop al Gherlei, apoi a Oradei-mare. Bărbat vrednic de eternă memorie.

„În acel timp pe scaunul episcopesc al Gherlei a șezut primul episcop a diecezei: Ioan Alexi.

„Bărbat plin de zăd și de iubire către neamul său românesc.

„Episcopul Alexi s'a luptat mult ca să rămână parohia Sighetului în partea Românilor, pentru aceasta a făcut mai multe reprezentări chiar și până la Împărat, însă fără succes.

„Supărat pentru nereușire și știind prea bine, cumcă vicariatul din Maramurăș s'a înființat pentru Români și știind, că un bărbat activ și zelos va putea să facă multe pentru redobândirea parohiei române din Sighet, pe Michail Pavel notarul său conzistorial l'a trimis de paroh în Sat-Slătina denumindu-l și de vicar foraneu a Maramurășului.

„Michail Pavel cuprinzând oficiul vicarial și-a pus toată niziunța, ca să redobândească parohia Sighetului, acesta a fost dorul lui cel mai ferbinte, pentru acesta lucru a ostenit un deceniu întreg.”

Lupta lui, se știe, a fost încoronată de succes. Mult a trebuit să alerge însă pe la Viena și Roma, până ce, în fine, la 1871 a scos pe credincioșii români de sub jurisdicția rusească.

Două treimi ale broșurii sunt dedicate vremurilor mai nouă, dând tot felul de relațiuni

privitoare la starea actuală a acestei parohii, cea mai nordică redută românească.

„La Renaissance Latine”, care apare în Paris sub direcția dlui Constantin Brancovanu (din familie princiară), în numărul său dela 15 Aprilie publică din peana dlui André Bellessort „Suvenerii din România”, ș'anume scrie despre regele Carol, o serbătoare la țară (în Moldova) și despre mănăstirea Neamtu. Publică, d'asemenea, din peana poetei laurate (de Academia Franceză) Elena Vacărescu mai multe poezii de o profundă gingășie.

„Luceafărul”, N-rul 7, pe luna Aprilie este dedicat mai multor artiști din București, despre a căror expoziție dl Cioflec scrie un interesant articol; revista ea însăși dă mai multe ilustrații, reproduceri fotografiate de pe mai multe pânze și busturi de ale artiștilor O. Spaethe (bust de marmură), St. Popescu (cele 12 fete de împărat), Ip. Strâmbulescu (Cioban și între flori), N. Grant (Țărâncă torcând), N. Vermont (portretul autorului și car cu boi) St. Luchian (Babă și Țărâncuță), C. Artachino (Țărâncă), G. Petrașcu (Case) I. Steriade (Chivuțe), K. Loghi (Bătrâna), Fr. Storck (planchetă) și G. Verona (Iarna). Dă apoi portretul decedatului I. Pop Reteganu (despre care dl N. Iorga a scris în penultimul număr al „Sămănătorului” un duios articol). Semnalăm, din text, frumoasa poezie (Cuvântul) a d-șoarei Maria Cuntan (despre ale cărei poezii „Revista Idealistă” în ultimul număr publică o recenziune plină de elogi), nu-

ginte... un război: un popor nou se îmbulzește cu imperiositate în concertul marilor puteri și asta o face între bubuituri de tunuri, zingănit de arme... puscături bine ținute. Se vede, că întesc însă un întreg sistem: *primenesc politica*.

Căci Japonia cu pretensiunile ei nu se reprezintă numai pe sine, ci întreg continentul asiatic, pentru care ar vrea să susțină teoria *monroëiană*. Antropologii vorbesc de aceia de *pericolul galbin*, iar politicianii par a prevedea o radicală pritoceală politică.

Cochin-China franceză eventual ar putea să ajungă mar de ceartă și alte atâtea posesii străine... față de acestea ar fi o alianță engleso-franceză socotită drept singur remediu.

Un istoric ar putea atunci scrie: *trăim epoca japanismului*.

Dela Academie.

Academia română a ținut în 10/23 Aprilie după amiază sedința publică, în care dl profesor universitar I. Bogdan și-a rostit discursul de recepție vorbind despre «istoriografia română și problemele ei actuale». D-sa spune, că studiul istoriografiei române se poate împărți în trei perioade:

Prima a început în secolul XV și a ținut până în al XVI-lea, a doua în secolul XVII și XVIII, iar a treia în secolul XIX și cel, în care ne aflăm astăzi.

Perioda analiștilor (I) a fost caracterizată prin aceea că tot ce se petrece sau se făptuia mai de seamă se păstra în biserici: aceasta a durat până în secolul XVII, când au venit cronicarii să așternă pe hârtie evenimentele mai importante.

Dintre cronicarii moldoveni cel mai mare și ultimul a fost Ion Neculcea, cel mai de seamă cronicar a fost stolnicul Constantin Cantacuzino.

Ca istoric prim și mare dl Bogdan da pe Dimitrie Cantemir despre ale cărui scrieri a spus, că vor rămâne totdeauna cel mai pretios izvor pentru cunoașterea Moldovei și organizației ei în secolul al XVII-lea.

Vorbind despre istoriografia română ardeleană, dl Bogdan a spus, că ardelenii n'au

avut cronicarii, în schimb însă au avut trei istorici buni, Samuil Clain, George Șincal, Petru Maior.

Cam pe la jumătatea secolului trecut a început o nouă eră în mișcarea istoriografică a principatelor.

Semnalul l'a dat Cogălniceanu prin scrieri în limba străină și având ca izvor istoria lui Engel, singurul care l-a întrecut pe Șincal și a cărui lucrare rămase necunoscută în principate.

Paralel cu Cogălniceanu am avut apoi pe Balcescu care a scos «Magazinul istoric», pe Laurian și pe Alexandru Papiu Ilarian dela care ne a rămas «Tesaurul istoric», prima lucrare în țară de izvoare relative la istoriografie modernă.

Mai târziu ceva dl Hașdeu a adus foloase mari istoriografiei prin izvoarele slave date la lumină, episcopul Melchisedec prin publicarea documentelor de prin mănăstiri, iar Eudoxiu Hurmuzache prin adunarea de documente de prin arhivele străine cu privire la istoria politică a Românilor din cele mai vechi timpuri și până azi.

Asemenea izvoare însemnate au fost date la lumină mai acum în urmă sub îngrijirea Academiei către d-nii Dim. Sturdza, Al. Xenopol, I. Onciu și N. Iorga.

Vorbind despre fazele istoriografiei române, dl Bogdan a spus că cea mai veche se poate numi faza religioasă, trecând însă mai târziu din mână călugărilor în a boerilor, istoriografia deveni politică.

În sfârșit, când istoriografia începe a se ocupa nu numai de domni, ci de soarta poporului român, desubstrat cum este astăzi și cum trebuie să fie, atunci ea devine națională — și a studia toate modificările spiritului poporului român în trecut e mai important ca descrierea războaielor.

Activitatea generației actuale încă ca și a celei viitoare trebuie îndreptată special asupra culturii poporului român; pentru aceasta e de nevoie să se editeze toate documentele ce se găsesc împrăștiate prin arhivele statului și sub supravegherea Academiei.

Dl Bogdan a încheiat spunând, că istoricilor de azi li-se mai cere să fie cât se

poate de obiectivi și să nu aibă în vedere decât purul adevăr.

După dl Bogdan a luat cuvântul Dim. Sturdza, a adus laude activității lui Bogdan pe tărîmul istoriei, activitate pe care și-a binemeritat locul pe care-l ocupă azi în sinul Academiei Române.

Sedința s'a ridicat la orele 4.

La Congregație.

Joi la 27 Aprilie fiecare membru român al congregației Aradului s'a țină de datoria să veni la sedință fiind la ordinea zilei chestii înscrise.

În presară întâlnire la «Vas» de regulă.

Întemnițat în Tarskoie-Selo.

Într'un număr al ziarului „Matin“ Ga. Leroux publică un articol despre „prisonierul din Tarskoie-Selo“, care articol ne dă puțină știre că soarta și viața crudă duc în multe titluri palat puternicilor țar al tuturor Rușilor.

Între altele scrie:

... Grădele de fer, un militar; pe care are pușcă imbaionată... Iarăș zăbrele de un soldat și o baionetă... Jur împrejurul rului sunt pretutindeni ziduri de piatră, de fer, iar afară de pereți, afară de de pretutindeni soldați cu baionete...

Ori cine ar fi prizonierul, pe care aș bine-l păzesc, e lucru sigur, că nu poate scăpa. Și superbul prizonier, care lîncezește în palat din parc, e țarul Rusiei...

Se zice, că soarta și-o primește cu răbdare, nu încercă să fugă. De multă vreme nu l'au mai văzut pe strădu în trăsuri cu cal, ce s'boară, departe de aceasta prisoare, unde fiecare îl păzește ochii 'n patru: familia, slugile, poliția și dații... Și el nici nu încercă să rupă cătușele — țarul rămâne.

Vreau să povestesc, cum trăiește ziua-noaptea.

Se scoală la șapte ceasuri dimineața un dejun cumpătat, englezesc, ceaf cu prăjită. La 8 ceasuri se apucă de lucru și creează până la zece. Dela zece până la unsprezece se plimbă prin curtea temniței — pardon — în promenadea parcului. La o oră al doilea dejun, care ține până la 2 ore nocturne — și adică de aceea ține asta așa

velele „Crașorul“ de M. Sadoveanu și „Dascălița“ de Al. Ciura.

Semnalând apariția acestui număr al tinerilor noștri din Budapesta ne împlinim o plăcută datorie atrăgând atenția cărturarilor români asupra muncii inteligente și a zelului celor dela „Luceafărul“. Se înțelege: nu va fi destul ca să lăudăm — când ne cade 'n mână — revista „Luceafărul“, atât de frumos tipărită și cu așa cuprins variat și interesant, — ci să facem propaganda cea mai întinsă, să nu rămână un singur cărturar român fără a se număra printre abonații „Luceafărului“.

Când n'avem de cât două reviste literare: „Familia“ și „Luceafărul“, ar fi rușine ca nici acestea să n'aibă abonații, ci să se tipărească numai grație și jertfel materiale a redactorilor.

OCHII.

Ochiu... ochi bată-t focu!
Numai ochi de n'ar fi
N'ar mai fi pustiul norocu
Nici năcașuri n'ar mai fi!

Dar is ochi... — bată-t bata
Para focul din ei,
Că te 'ncurcă câte-odată
De-ți pierzi mințile cu ei. —

Și tot ochi, — ochi iară,
Bate-i-ar ispita lor!
Tot ei te desface iară
Și te 'ncurcă iar, când vor!

Bată-t ochi! Bata-i-ar bata...
Nu mai știu ce să mă fac. —
M'am îndrăgostit de-o fată.
Și, i-s ochi chiar pe plac...

Ei! Dar ce te faci cu ochi, —
Bate-i-ar a lor napasta! —
Fetei, drept, i-s mândrit ochi,
Ei! dar fata e... nevasta!

IARĂ OCHII.

Iară ochi... iar și iară
Ochi negri! Bata-t, focu,
Că m'or face de ocară —
Fi-i-ar fi 'ndrăgit norocu!

Și vad bin' că — nu-t a bună...
Am văzut doi ochi asară.
Doi ochi mari, adînci și negri
Și drăguți din cale-afară!

Și de m'ar mîna păcatu
Să le cad în laț ș'acum,
Apoi numai naiba știe,
Cum oi mai eși la drum!

O'am mai fost — și nu odată,
De ochi negri 'ndrăgostit —
Și mi-e drag ș'acu de dîngu
Dar — mă tem de ce-am pățit...

Am jurat că, ochi „în viață“
N'oi iubi! — Dar pofti să știu?...

Cine scapă de ispita
Unor ochi adînci negri? —

TOT OCHII.

Bată-t ochi! Bata-i-ar iară,
Că par'că m'or scos din minte! —
Imi vorbeau un fel asară
Și as'-sară iar mă minte!

Și-s drăguți bate-i-ar bate.
Fără ca să spun minciună:
Ei, dar ce li-t face frate
Dacă starea nu li-t bună!

Că-s puși par'că chiar pe roată,
Într'atîta se rotește... —
Bate-mi-te-ar naiba fată,
Cum fi-se mai potriveste!

Rîzi? — Pofti rîde... Ce? Ce-ți pasă?
Știu eu bin' că rîzi de geaba...
Dar mai treac' oșiră... — laid
Că s'a deschilini treaba...

Tu mi-ți fermea cu ochi,
Eu te oi 'mbat' cu gura
Și — mă bata 'n urmă pochi,
De nu-t bună cîntătura!

OCHII OCHII ȘI IAR OCHII!

Ochi! ochi bată-t pochi...
Ochi, ochi și iar ochi...

fiindcă acesta e și prilejul convorbirilor
are. Atunci poate adevărat să vorbească în
voce cu femeia și copilul său, de e singur
ceea-ce începe să înțeleagă uneori. Servito-
nu pricepe, ce vorbesc, fiindcă se înțe-
legește, ori nemțește.

La 2 ore 30 minute țarul din nou e în
să respire aer curat, apoi se începe
munca și ține până la opt. Munca e
sărată, uriașă: citirea darilor de samă și
scrierea documentelor de stat. Țarul nu are
dar, care să-l scape de teribila muncă biu-
rocratică. El trebuie să facă toate acestea: să
citească și eșarșii să subscie; apoi să citească,
scriească și eșarșii să citească nesfârșitele dări de
stat. Lucrul acesta n'are nici început, nici
sfârșit: dările de seamă vin și pleacă în șir ne-
întrerupt. La 8 oare e cina și apoi iarăși
e să facă subscrierile până la 11. Atunci se
întinde odihna obișnuită de noapte și adoarme
peșitul uniform al pașilor soldatului de

Țar de castel să nu îndrăsniască să se
dormie ceva! Fiindcă cine îndrăznește așa
măcar, înainte de a vedea ceva, ajunge în
înarmate. Oamenii aceștia bănuiesc chiar
popul unei apropieri; după aceea se începe chi-
barele întrebări:

— Ce cauți d-ta aici?
— Cine ești d-ta?
— De unde vii?
— Ce vrei?

Toate astea dovedesc, că poliția are o în-
tărire minunată; dar pe lângă toată întoc-
ma asta minunată, totuși s'a putut întâmpla
o mică istorisire:

Acum câte-va săptămâni se plimba împă-
cătul rob prin parc și la o răspântie fără
steie îi eșe în cale un străin, care se arun-
că picioarele lui. Țarul este om sirman, care
voia doar să scape pe țar, ci-l cerea numai
voia d-ului, fa un ziler, ce lucră în parc.
Țarul deschise sirmanul om gura și deja l-au
înarmat; l-au încatușat, bătut cumplit și
l-au dus la răcoare. Țarul nu putu
nici când, ce a voit dela el acest sirman om;
nu știe. Muncitorul de grădină al țarului
are poliția l-a recunoscut de bună seamă
de bine, doar de doi ani lucră în palat, eră
rob fugit din Siberia și de bună seamă a
să seară dela țar să-l ierte. Cine ar putea
spune, ce a făcut poliția cu omul acela?
De el acum?... Ori poate nu mai e nicăieri...

Țarul e trist; are chinuri foarte mari de
cu măcelul din 22 Ianuarie. Fatala zi
uit-o în acest palat și țarina-mama pe trea-
marfă veni în grabă aicea. Dar Pobjedonos-
nu mai umblă la palat, fiindcă el nu mai
e nicăieri. În locul lui vine însă marele

duce Vladimir, care se scarpină melancolic în
cap și delatură dela sine ori-ce răspundere
pentru cele întâmplate în 22 Ianuarie.

— Cine e deci adevărat de fapt răspunzător
pentru lucrurile din 22 Ianuarie?

În acea zi țarul a voit să meargă la Pe-
tersburg și de ar fi mers, nu s'ar fi întâmplat
chiar nimic. Dar, vezi, el n'a mers. Tocmai așa
voia să meargă și pe câmpul de război și n'a
mers, fiindcă țarul totdeauna vrea să facă ceva,
dar apoi nu face. E ar a nu vrea nimic e mai
fatal, decât a vrea ceva și a nu ști mai înfri-
coșător, decât a ști.

Când generalul Stoessel a sosit în Țars-
koje-Selo, s'a aruncat la picioarele țarului, tre-
murând vorbele:

— Iertare, tată, vina mea a fost!

Dar tatăl a ridicat pe general și săru-
tându-l pe față zise blând:

— Nu, Stoessel, gresala a fost a mea!...

Sirmanul țar!... Și astuia vreau să-l dea
acum constituție...

La stația căii ferate din Țarskoje-Selo, în
sala de așteptare de altcui goală stau pe o
banca doi țarani și se joacă cu chibrite. Ța-
rani sunt însă numai într'atâta, că ambii sunt
detectivi.

Vorbesc despre stările interne și ajug din
vorbă în vorbă și la constituție. Unul nu pri-
cepe, ce e constituția, celalalt cu chibrite vrea
să dea deslușiri tovarășului:

— Uite, deci! Această chibrită e țarul,
aceasta e țarina, cea de aici e moștenitorul de
tron, asta e marile duci; aici sunt ministrii, ge-
neralii, funcționarii mari și preoțimea!... Fie-
care șade de obicei la locul său, după-cum cere
rangul în ori-ce împărăție cinstită. Dar tu acum,
vrei să știi, ce e constituția? Noa, uită-te aici!
Asta e constituția!...

Dup'aceea cel-ce a explicat, își puse în
cutie chibritele. Atunci cel mai învățat adaose:

— Caută deci acum, care e țarul dintre
toți ceilalți, de știi!

Și din asta numai decât a priceput și cel
neînvățat, ce e alurisia aceea de constituție.

Războiul ruso-japonez.

Paris. După «Echo de Paris» cercurile
diplomatice n'au cunoștință, că Japonia ar
fi protestat contra Franței la puterile cele
mari.

Berlin. I-se scrie lui «Lokalanzeiger»,
că guvernul francez a înștiințat pe ministe-
rul rus al externelor, că *Franța a dat po-*

*runci severă reprezentanților ei din Indo-
China, să păzească neutralitatea.*

London. Din Saigon i-s'a depeșat lui
«Times», că Rosdestvenski a părăsit sânul
Camran, dar pentru aceea în apropierea
aceluia așaptă flota lui Nebogatov.

Flota lui Nebogatov.

Matin. e informat din Petersburg, că
flota lui Nebogatov lângă insulele Sunda a
a avut o catastrofă. De aceea n'a sosit la
vreme în sânul Camran. Catastrofa e cono-
scută bine în ministerul de marină; se tai-
nuește însă totul.

Criza dualismului.

De

RUDOLF SPRINGER.

(Continuare).

O privire asupra hărții oro-și hidrografice
a Europei ne arată, că lanțul Carpaților și Sude-
ților încheie Boemia și lanțul Carpaților de Sude-
tore și ridică o dalmă puternică jur împrejurul
țării-la țarmul stâng al Dunărei mijlocii. Din punct
de vedere orografic Galiția nu aparține la Austria, cel
mult din punct de vedere militar, ca deileul trecăto-
rilor carpatine. La țarmul drept al Dunărei nici un
lanț de munți nu hotărăște Austria, ci continuările
Alpilor ovest și Carstul. Alpii ostiei însă trimit exclu-
siv dela vest spre est ape în alvia Dunării: Innul,
Salzach, Mura, Drava, Sava. În același chip își tri-
mite văile sale Carstul: (Culpa, Una, Vrbna, Bos-
na și Drina) spre nord în basinal dunărean, pe
când pasurile îngăduitoare ale Carstului duc ime-
diat spre Adria și nu permit loc pentru formarea
unei separate întocmiri de stat pe îngusta bucată
a țarmului. Excepționând la nord Galiția, la vest Vo-
rarberg și Trentino, monarhia are așa pu-
ternice și omogene hotare geografice, cum nu are
nici un alt stat al Europei. Dela marginile țării
toate drumurile naturale convergează spre Du-
nărea mijlocie. Nici un stat al Europei n'are un
așa centripetal sistem de văi. Această împrejura-
rea aduce cu sine, că țara Sudeților e deschisă
față de vechea Austria și Ungaria și viceversa,
după-cum Alpii ostiei pe Unguri, iar Ungurii pri-
vesc față în față pe locuitorii Alpilor ostiei. În-
mulțirea populației și expansiunea economică mână
în mod necesar la o altă pe neamurile acestor ții-
nuri.

Viena e punctul lor de întâlnire totdeauna
în viitor, cum a fost totdeauna în trecut. Aici își
luptă ei luptele lor, aici se îndreaptă puterea ho-

Bată-i potca, vina-i bată,
Bată-i naiba câte-o dată!

Și vecina asta iară,
Nu știu cum să-i mai tot zic,
Face cu de-adinsu doară
De nare hodin' un pic!

Ba îmi vine, ba să joacă,
Ba cu mâna stare n'are,
Vrea cu zoru ca să mi placă
Când o plac așa de tare!

Ochii, — ce să stau a spune...
Ochii, — par'că nu-i curată...
Zău! Să nu să ncerce nime
A privi în ei vr'odată...

Ma uita-i odată n'întrîșit;
Cum o fi, cum n'o fi fost
Nu știu... dar de-atunci încoace
Nu mai pot să-mi dau de rost;

Și-s îndrăgostit, — și pace...
Ce să fac, dacă-s așa?
Dacă ochilor le place
Par'că asta-i vina mea?...

Dar o-i prinde-o fără veste,
Când a fi n'nr'o sără lună
Și... n'nr'o sută de neveste...
O sărut! — și pace bună!!

Delas.

LA-MUNCĂ.

La zori zori zori
Peste geana codrilor,
Trec învinse umbrele
Și s'aprinde pădurile,
Să desmorte cântările
Când încep cântările
Și se joc furnicele
Cu albină, voinicele!

Din feciori ca paltinii
Prin podoaba țarinii,
După ei, cu cetele
Fug nebune, fetele.

Multe-s fericirile,
Ce le nasc privirile
Lucrul când le împintea
În urma lor sprintenă;

E ar l'ameazi, când soarele
Îndrăgind izvoarele
Își desmeardă apele,
Și le împarte faptele.

Se aduc merindele
Și la toți întinde-le,
Badea cel cu florile,
Badea cu comorile.

În genunchi fac rugile,
Ș'apoi rînd cu glumile
Nu mai tac suratele
Pân' se gat bucatele.

Și, când seara umbrele
Însegresc pădurile,
Toți pornesc cântările
De răsună văile...

DOR DE LUMINĂ.

Din soarele, ce strălucește
Pe bolt'albastră, ni-s'a dat
În ochi lumină sfântă, clară,
Dar ochii noștri au înopțat!

Privesc de un cîrd de vreme într'una
În fața semenilor mei,
Să văd în ochii lor lumina,
Dar câți sunt orbi, sărmani de ei:

Păcate grele, fără număr;
Ca furtunoșii, negrii nori,
Le-a rătăcit cărarea vieții,
Le-a stăns privirea n'ochisorii.

Și mult ce aș da să am puterea
Să-i duc la apa vie iar,
Să-i leg cu inima de soare,
Cu sufletul de sfântu altar.

Căci de-oia sădi în ei iubirea
Cereștilor comori, să știți,
Trezi-se vor din neagra noapte
Și ori crede crucii fericirii.

Al. Munteanu alui Vasile.

tăritoare politică, care cu vremea trebuie să-l închege la olaltă. Aici se încrucișează vrând nevrând calea comercială dunăreană cu calea nord-sudică Oder-Semmering, cu route-a Prag-Agram, nord-vest sud-estică. Budapesta, care e în întregul eliptic, al doilea focar, e ce e drept centru natural al limitei carpatine, dar e numai pe o roută universală, pe cea vest-sud-estică, nu e situată la răspântia mai multor rute. Limitea Carpaților și Polonia rusească nu face cu putință și nu are lipsă de o linie Varșovia-Adria ori Moscova-Adria, care ar duce peste Pesta. Această împrejurare ne spune, că un focar (Viena-Pojon) e superior față de celalalt.

Faptele geografice se susțin secole întregi și influențează neconștient și atâtă vreme, câtă vreme, state mari se formează în Europa și persistă, fie ele pe basă feudală, întocmire pe staturi or temel burghes. Căci solul este baza economiei, producției și comunicației în fiecare epocă și de aceea pentru fle-c ne de foarte mare importanță, el e deasemenea foarte însemnat în ori ce întocmire de armată și tehnica armelor. Inșă munții, văile și șesurile nu-s nici singuraticii, nici factorii pururea dătători de ton! Totuși sunt de aceea factorii politicii de primul rang, fiind-că sunt de o parte primari, de altă parte stabili, ca atare sunt imuni față de capriții uman Lanțul periferic al munților, văile radiale (eliptice) cu sensul central, bilocular sunt un factor de căpetenie al unității monarhiei.

2. Omogenitate etnică.

Tabloul ce-l oferă populația acestor ținuturi, nu e așa simplu. E o mulțime dispartate de elemente, cari au prima-dată tendința să nu se separe, ci să imbulzesc și să se imbulzească în spațiu, cari sunt în parte fragmente ale altor popoare și cari sunt închiși jur împrejur de un fir de lanț de străini.

Toți fără excepție în vremuri de creștere a populației trebuie să se îngrădiască către graniță, către granița geografică a imperiului și granița de stabilire etnică. Acesta a fost unul dintre motive, de ce Austria s'a putut estinde în decursul veacurilor peste granițele sale firești către Italia, Germania și spre est și tocmai de aceea au parte de liniște internă, aceasta e motivul luptei interne naționale: un regres al populației ori armistițiu ar putea pune capăt luptelor interne.

Inșă această mulțime de elemente e, ori cât de antitetice se pare, o garanță a unității. De ar fi fost locuită Austria numai de două, trei națiuni bine distincte, s'ar fi disolvat ca și statele balcanice.

Inșă opt națiuni trebuiesc luate în considerare, cari sunt împrejmuite de monarhia mare, puternice, militare și pentru aceasta nu s'a aflat încă cheia pentru o împărțire fără rest! fie-care din acestea ar obține o parte, care ar fi un vecin punct de conflict pentru ocupant înlauntru și cu vecinul: fie-cine și-ar duce sub coperiș câte-o tortă.

Și opt popoare locnesc unele printre altele în o configurație așa de ridiculă, că nici cel mai mare geniu de pe pământ nu ar putea să dea cheag pentru teritoriul închis al unui stat național.

(Va urma).

ȘOVINISMUL LA PAROXISM.

Dintre ziarele maghiare cari fac pe șovinismul cel mai nabadașos este „Magyar Szó”.

În vremea din urmă numitul ziar merge până să acuze opoziția aliata, pentru-că, vezi Doamne, ar face ochi dulce — Românii.

În numărul din urmă „Magyar Szó” sub titlul „Academicianii români maghiari — Deputat român care cere în București”, scrie un articol, pe care-l traducem întreg, ca astfel celitorii nostri să-și facă ideile deplină despre intoleranța acelor șoviniști.

Eată articolul:

Academia Română din București și-a început sesiunea (care de regulă ține mai multe săptămâni) la 28 Martie. Ședințele ei ne interesează și pe noi, de oare-ce dintre cei 40 membrii ai Academiei, șapte sunt și dela noi, ș'anume: Nic. Popea, episcopul Caransebeșului, Ioan Pușcariu, jude de Curie pensionat, I. Moldovan, vicar-preposit din Blaj, V. Babeș, jude de tablă în pensie, Dr. Ath. Marienescu, jude de tablă în pensie, Florian Porcius, fost vice-căpitan în districtul Năsăudului și Iosif Vulcan, redactorul revistei literare române „Familia”. Dintre aceștia la ședințele d'acum ale Academiei iau parte Pușcariu, Moldovan, Dr. Marienescu, și Vulcanu, pe cari societatea bucureșteană, ca pe niște „frați subjugați de Unguri”, îi primește cu deosebită simpatie. Pe academicianii din Ungaria regele Carol i-a primit zilele trecute în audiență mai lungă ear Elisabeta, regina României, i-a invitat la serata aranjată în palatul regal.

Din punct de vedere maghiar cu drept cuvânt am putea întreba că, la adică, ce și caută Românii din Ungaria, va să zică cetățeni ungari, ca membri ordinari, în academia națională a unui stat dușman cu noi din punct de vedere național? Noi așa știm, că în alte țări, academiile de științe nu își pot alege membrii de pe teritoriul propriu; ca membri onorați și corespondenți pot alege și pe cetățenii altui stat. (După acest articol, desigur, și Academia Română își va modifica îndată statutele! Notă Trad.)

Considerind atragerea Românilor din Ungaria către Românii din România și relațiile lor politice (ce fel de relații? Trad.), pentru noi, Ungurii are o deosebită importanță că Academia Română se pune într-o situație cu deservire contrară atunci când pe Românii din Ungaria îi primește chiar așa membrii ordinari, ca și când aceștia ar forma cu cei din România o nație unitară etnică, ori mai bine: ca și când ar forma împreună un teritoriu unitar istoric-politic, ceea ce ar corespunde fantasmagoriei daco-române. Considerind apucăturile continue și cochetăriile politice tainice ale Românilor noștri cu cei din România, și din punct de vedere internațional și al dreptului public s'ar putea invoca multe privitor la această chestie cu adevărat neexplicabilă, dar de care guvernul nu s'a ocupat nici odată, chestie care ar trebui să fie definitiv trasă prin faptul că azi Românii din Ungaria au „Asociație culturală și literară” care ar putea să formeze academia lor de sine stătătoare, în sinul căreia — așa dar departe de București — ar putea să se ocupe neconturbați, de cultura, literatură și dezvoltarea limbii lor. Ear dacă la București se duc de aceea și numai de aceea — ca să-și cultive limba — apoi drumul acesta li este de prisos, pentru-că aici acasă pot lucra mai intensiv, mai ales că în cele din urmă cultura Românilor din Ungaria nu se poate pune sub o căciulă cu literatura și cultura celor din România cari tânjesc sub influența franceză. (Chestia asta lase-o Ungurii s'o judecăm noi, Românii. Trad.)

Revenind la Academie, raportul despre activitatea din anul expirat l'a făcut D. Sturdza (fostul prim-ministru), secretarul general al Academiei; aflăm din raport că s'au publicat trei premii, ș'anume unul de 12.000 lei, altul de 5000 și un al treilea tot de 5000 lei. Acesta din urmă așa zisul premiu Adamaki, pentru care s'au prezentat 31 lucrări, între acestea „Cartea de aur”, scrisă de Teodor Văcășanu, redactorul „Telegrafului Român” din Sibiu și „Românii din statul ungar” scrisă de Ioan Russu, directorul „Tribunei” și deputat dietal, lucrare care pentru tendința și spiritul său antimaghiar a fost oprită de pe teritoriul Ungariei, întocmai ca și „Cartea de aur”.

Pe noi, din punct de vedere maghiar, în deosebi un lucru ne interesează, ș'anume opera „Românii din statul ungar” a deputatului Russu, care a apărut în toamna trecută în București, și pe care guvernul maghiar a fost silit să o oprească de pe teritoriul țării, ca pe o lucrare antimaghiară și contra statului și în care se cultivă antipatia cea mai fanatică împotriva Ungurilor, și — pentru a seduce străinătatea — Ungurii

sunt prezentați ca despoietorii drepturilor și al d Românilor.

Patriotismul călcat în picioare și înjosit în obraji sângere când din raportul ședinței trebuie să cetim (cine va silește? Trad.) un deputat al parlamentului ungar îndrăznește să concureze la o academie dintr'un stat lum pentru un premiu, va să zică să i-se rebotească o lucrare în care batjocorește și înjosește pe calguri, în care băjbăie calomniile antipatriotice și

La tot cazul este rușinos pentru legăstru maghiară, că între membrii ei sunt și nepătați ca Russu. Adevărat, legea de incompatibilitate ori dispune deosebit față de astfel de activități patriotice, totuși e datorie de onoare a Dietei ca și din incidentul acesta — să caute și să dăruieze mijloacele cari asupra tipurilor antipatriotice, dar Ioan Russu să pronunțe incompatibilitatea, și că înlăturarea lor din Camera maghiară.

Din șirele de mai sus se poate vedea că șovinismul dela „M. Szó” nu le place. 1) că Academia Română are în sinul ei și cetățeni din statul ungar; 2) că aceștia bine primiți când se duc la București; 3) că peste tot: de ce ne ducem la București; 4) îndeosebi că de ce directorul nostru scris o carte despre România și a înaintat spre premiare.

Dovedesc — pasagiile din urmă — că șovinismul încă un lucru: că publicul maghiar ori renegații pripașiți pela redacție ungurești scriu despre cărți pe cari nu au văzut ori că scriu știind că afirmă cel spus s'fruntat neadevăr.

Cartea dlui Russu Șirjanu nu cuprinde adică agitație, nu se ocupă cu politica, fărădelegile nici unui guvern, cu atât puțin se năpustește asupra poporului maghiar, ci pe base oficiale arată starea în tuală a Românilor din statul ungar.

Se vede că vre-un nemernic renega bate joc de cei dela „M. Szó” spunând că prapastii toate despre cartea dlui Russu.

Correspondență.

Vaca, la 15 April 1906

Onorata Redacție!

În 13 26 Martie a. c. am avut onoarea să ascultăm două prelegeri populare în comuna noastră Vaca, foarte folositoare. Una „Din viața Domnului nostru Isus Christos” și cealaltă despre „Urmările beției”, amândouă făcute de tot intuitive cu ajutorul skiopticonului.

Din viața Domnului Christos ni s'au arătat 25 de vederi în mărime naturală și de-o frumusețe neîntrecută. Prelegerea referitoare la acest au fost texte bine alese din sf. scriptură și în felul cel mai nimerit pentru popor. Fiecare din aceste vederi împreună cu textul ei reprezintă o scenă puternică din tragedia cea mai soră a omenimei, când Fiul omului, luptând cu arși iubirei pentru desrobirea neamului omenesc, moare pe cruce. Atât de binefacător e efectul acestor scene, în cât chiar numai pentru a vedea legerea acesta vecinic nouă, ar trebui să fie fiecare comună bisericăască acest aparat.

Urmările beției ni s'au arătat în 20 vederi tractând în colorile cele mai vii nefericirea care a adus asupra familiei unui muncitor înțelegătoare patimă. Din omul cel mai vrednic ajuns cel mai scăpătat ca val de el, care moare în temniță. Copii bețivului sunt niște ființe pădite.

Peste 500 de țărani (bărbați, femei, copii) au fost de față la prelegerile acestea, făcând asupra lor impresiune puternică, așa că zilele de-a rândul i-au preocupat cele văzute și auzite.

Un gând bun a împlinit „Asociația noastră” pentru literatura și cultura poporului român, când a procurat un skiopticon și pentru parșia noastră, însărcinând cu manipularea lui pe pro-

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine, o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri K I Z: materie pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6—30.

504

o o o A R A D, Szabad-ágtér 17 — P E C S. Kirá y u 1 o o o LEICHNER și FLEISCHER.

dela gimnaziul din Brad, dl Dr. I. Radu, acum ca întotdeauna, când vorba nu-
fost de binele și înaintarea Românilor
deaf, n'a cruțat nici timp, nici osteneală,
rte materiale, ci cu risicul sănătății și
sale a alergat peste tot locul ducând cu
umina și deșteptare. Deci în numele ace-
mune, aduc d-lui profesor Dr. I. Radu
cafele aceasta cele mai profunde multu-
sigurându-l totodată de stima și dragostea
ăstră. D-zeu să-l dea viața îndelungată
itate, ca să-l mai putem primi încă de
ori tot cu aceea dragoste în mijlocul no-
entru binele și înaintarea noastră.
Pe dl Dr. I. Radu peste tot locul l'a în-
i dl Bratu, profesor nou la gimnaziul din
dându-l ajutor la manipularea schioptico-
cărui încă îi mulțumim din toată inima.
Ducare mai nobilă pentru profesorii
gimnaziul nostru din Brad, decât răspân-
luminii cunoștințelor și afară de școală,
e. Le dorim tarie, ca să poată duce mai
e munca începută.
Precum am aflat pictorul I. Stoica din
odea a primit să facă chipuri noaua din
l nostru. I. B.

Petrecheri și concerte.

Producțiunea muzicală teatrală ce o va aran-
erimea adultă din Monăsturul-Unguresc cu
sul unui grup de învățători. Marți a 3-a zi
Paști în 2 Maiu st. n. 1905 în sala școa-
or. române. Comitetul arangiator. Incepu-
8 ore sara. Pretul: loc I. 2 cor., loc II. 1
oc de stat 80 fl. Venitul curat este desti-
ntru ajutorarea elevilor diligenți din loc.
volvirile se primesc cu mulțumită și să vor
pe cale ziaristică. NB. Onoratele familii sunt
a se îngriji de viptuale; de beuturi și cvar-
va îngriji comitetul aranjator. După con-
rmează joc, cu concursul muziceii prime din
1.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 24 Aprilie 1905.
— Sinodul Eparchiei Aradului, este con-
in sesiune ordinară pe ziua de 24 Aprilie (7
în catedrala din Arad. Convocarea o face
Sa Episcopul Ioan I. Pap, președintele de
al Sinodului.
— Florile, cea mai dulce sărbătoare
năverit, a fost prilej de înălțătoare ma-
re a simțului religios în catedrala din
La liturghie a asistat și P. S. Sa Epis-
I. Pap, care la urmă a împărțit nu-
lilor credincioși anafora. A oficiat pro-
il V. Beleş, asistat de preoții Bodea
anu. Acesta din urmă a ținut o predică
ută cu multă religiozitate. Tot cu acest
a cântat corul seminarial, condus de
orul Trif Lugojanu. Seminarul nostru
fi mândru: un așa cor numai la
7 (alui Dina) și la Lugoj (alui Vidu)
I află.
— Parastas. Azi la orele 11 s'a oficiat în
da din Arad parastas pentru mult regre-
nostru amic George Lazăr. Au asistat
ii familiei și amicii.
— Preoții Săcarea și Moța. „Libertatea“

Miercuri (19 April n.) tribunalul din Deva
actat arătarea pusă la cale de admini-
deia Orăștie contra preotului Săcarea din
și L. Moța (Orăștie) pentru-că înaintea
de deputat, într-o Duminecă, cest din
dat în biserică de știre oamenilor, că
zile va fi aici în Sibot, adunare poli-
program, și le-a spus, care va fi pro-
acelei adunări și cam despre ce li-se
bi atunci.
Părintele Săcarea a fost pus sub acuză că
a lăsat pe părintele Moța să vorbească
rică, ear peste 2 zile a lăsat să se țină
biserică și adunarea însăși anunțată în
uminecă de către părintele Moța. Ba un
m — contrar ori-cărui adevăr — a spus
Părintele Săcarea ar fi vorbit la obiect în
a. Deși ceilalți martori au constatat con-

trarii, tribunalul a jurat pe jandarm și i-a luat
fisiunea ca adevătoare, și a adus următoarea
judecată:

„Păr. Săcarea e judecat la 14 zile arest de
stat 50 cor. în bani ori alte 5 zile arest și sus-
pendarea drepturilor politice pe 1 an de zile;
— părintele Moța asemenea 14 zile arest de
stat, 50 cor. în bani ori alte 5 zile, suspendarea
drepturilor politice pe 1 an — și la oaltă să
poarte cheltuiile de proces.

„Procurorul a însinuat recurs pentru urcarea
pedepsei, judecații recurs pentru-că nu se simt
vinovați și n'au vrednicit nici o pedeapsă“.

— Volnicii. «Gazeta de Duminecă»
scrie o scrisoare către episcopul Szabó;
estragem din ea următoarele:

Este vorba adecă, că: curatorii biseri-
cești și senatorii școlari, din comuna noastră
greco-catolică Someș-Coroslău sunt opriți, de
a se aduna spre diregerea trebilor, curat bise-
ricești-școlastice, fără de știrea notarului comu-
nal. Ba nu numai că sunt opriți, ci li-se limi-
tează (să hotărește) și timpul că dela câte și
până la câte ceasuri pot să se sfătuiască și de-
spre ce pot să vorbească în adunare.

Ordnatiunea în original de altcum este
aceasta:

315/1905. Iskolaszéki elnök úrnak.
Sz.-Goroszló.
A mai napon a délutáni órákban 2—3
órátig iskolaszéki ülés megtartása engedélyezte-
tik, azzal, hogy csak tisztán iskolai dolgok meg-
beszélése képezze a gyűlés tárgyát.
Sz.-Goroszló 1905 3/26.
(P. H.) Horváth,
körjegyző.

Adecă pe românește:
315/1905.

Dlul președinte al senatului școlastic.
S.-Goroszlău.
In ziua de azi, între orele dela 2—3 după
amiază, se concede a se ținea ședința senatului
școlastic, cu aceea, că numai curat desbaterea
lucrurilor școlastice să formeze obiectul adunării.
S.-Goroszlău la 26 Martie 1905.
(Sigil.) Horváth,
notar comunal.

— O serată la curte. Sub acest titlu dl I. Vul-
can serie în „Familia“: Șirul festivităților la cari
ni s'a dat să participăm pe timpul sesiunii ge-
nerale a Academiei Române, s'a continuat prin o
splendidă serată la Curte în 31 Martie v. (13
Aprilie n.), unde din înaltul ordin al M. S. Re-
ginei am fost invitați și noi patru înși dintre
membrii de peste hotare.

Acești patru înși au fost d-nii: At. M. Ma-
riencescu, I. Pușcariu, N. Teclu și scriitorul aceș-
tor rânduri.

D-nilor I. M. Moldovan și S. Fl. Marian,
numai din cauza că sunt preoți, nu li s'a făcut
invitare.

Seara la 9, când ne-am prezentat, era adu-
nată multă lume elegantă, doamnele în toaletă
de serată, domnii în frac și cravată albă, cu în-
semnele decorațiunilor. Mai mulți miniștri și foști
miniștri cu doamnele, dimpreună cu alți fruntași
ai vieții politice și culturale. Îndeosebi era mare
numărul damelor.

Sala mare și splendidă, urde anul trecut
avurăm cu soția mea onoarea mare să fim pri-
miți cu atâta bunăvoință de către Maj. Sa re-
gina Elisabeta, cu ocaziunea repetiției generale
a unor piese jucate de amatori din societate, de
astă-dată lucia de o spiendoadă mare. Publicul
adunat conversând vesel aștepta intrarea Majes-
tăților lor.

Peste câte-va minute ușile laterale se des-
chisera și intrară regele, regina și principesa Ma-
ria și convorbind cu câte-va persoane mai in-
time, luară loc în mijlocul primului rând al scau-
nelor așezate în fața scenei.

Cortina se ridică și reprezentația începu.
Intăiu s'a jucat în limba franceză comedia în 2
acte „L'amiral“ în versuri de Jacques Normand;
apoi în românește „Doi sfinși“ comedie-vodvil
într'un act de Eugene Labiche, tradusă de P.
Licu.

Piesa jucată în românește a plăcut mai
mult decât cea reprezentată franțuzește, care de și

a fost bine jucată, dar poate n'a fost potrivită.
Cea românească a ținut auditorul în continuă
ilaritate, căci sunt în ea în deosebi două roluri
prea reușite, cari au fost interpretate cu mult
umor.

Mi-am însemnat două amănunte interesante:
în piesa interpretată în franțuzește mai bine a
jucat dl A. Davila, actualul director general al
Teatrului Național; iar în piesa dată românește
a jucat și o domnișoară A. Popescu-Farcaș, care
după nume trebuie să fie de dincolo.

Între cele două piese, regele, regina și prin-
cesa Maria, dimpreună cu tot publicul au eșit în
bufetul din foyer, unde cântau lăutari.

Aici li s'au oferit tuturor prăjituri, dulce-
țuri, fălii cu caviar și șuncă, dimpreună cu alte
multe feluri de zaharicale; diferite beuturi, limo-
nade, șampanie și altele.

Într-aceste lăutării cântară cele mai fru-
moase piese populare cari făceau deliciile pu-
blicului, care se preumbla undulând în sus și
în jos.

Majestățile lor și Alteța Sa regală se plim-
bau vesel printre oaspeții lor și convorbiau cu
foarte mulți, atât din sferele mai înalte, cât și
cu cei din clasa de mijloc. Majestatea Sa regina
era d'o afabilitate ferinecătoare, care a încântat
pe toți. Părul alb, fața roșie, ochii strălucitori,
atitudinea plină de bunătate, ne-o înfățișau ca
p'un înger.

Regele vorbind cu noi cei dela Academie,
ne-a spus cu bucurie, că în ziua următoare are
să aducă la ședința publică solemnă a Acade-
miei și pe nepotul său principele Carol.

După terminarea piesei a doua, Maj. lor și
Alteța Sa regală mai conversa cât-va timp cu
unii, apoi se retraseră.

Era la 12 și jumătate când plecarăm acasă.

— Avis măestrilor rotari români. Româ-
nii din Ghiroc (lângă) Timișoara au lipsă în co-
muna lor, cu 2200 Români din 2300 locuitori, de
un maestru rotar român. Locuința acomodată i-se
va pune la dispoziție. Luați aminte măestri români.

— Se caută un măcelar român (casap) în
Uzdin-Ozora, comitatul Torontal, cu sau fără fa-
milie, care în lipsă de parale va fi sprijit la în-
ceput cu cele de lipsă, comuna de 7000 suflete,
comună curat românească. Localitate acomodată fi
stă la dispoziție. Să știe eventual prepara și virșii.
Viitorul îl va fi sigur.

— Cât trăim. Un francez a făcut o stati-
stică, din care se vede, că în general luat Sve-
dul trăește 55 de ani, Norvegianul 55, Danezul
54, Belgianul 56, Francezul 52, Românul 52,
Elvețianul 52, Bavarezul 51, Austriacul 38, Un-
gurul 48, Spaniolul 48 ani. Celelalte popoare
stau mai slab.

— Oamenii bolnavi folosesc cu succes ni-
mitor la boalele cele mai diferite crucea după
electro-magnetică R. B. Nr. 86967, care pentru
aceee merită atențiunea lumii întregi. Durerile de
cap, de inimă, de stomac cât de deosebite, cur-
sul neregulat al sângelui, ferbințeala creierului și
chinul reumatism, pe toate le vindecă acest
aparat de minune. Pentru dovedirea lucrului a-
cestuia mă provoc numai la una dintre sutele de
scrisori de mulțumită ce îmi vin, cari îmi ves-
tesc cu bucurie însănătoșarea mai multor bolnavi:

Crucea dublă electro-magnetică, pe care D-ta al bine-voit a mi-o da, o port și acum. Mă simt mai în putere, zgârciurile la inimă au slăbit în-
triată, încât — după cum spun cei din jurul meu, — atunci când vine în clipa aceea și trece fără a să simt și să știu, că a fost sgârciu la inimă. Domnul Geza Boldog, care de 40 de ani e epilectic (boală rea), acum se simte mai bine și în el vin tot mai rar zgârciurile. D-nul Steinhübel a purtat crucea, numai simte nici o durere, e vioiu și doarme bine. În sfârșit dl Stefani, care în bătrânețe sa suferă atât de mult de reumatism însă se simte mai bine, nu mai are dureri. Budapesta. Cu deosebită stimă Iosif Khoór, preot.

Inventatorul și fabricantul acestui aparat binecuvântat, Albert Müller. Budapesta VI. Vadasz-u. 42 K.

ECONOMIE.

Arad, 24 Aprilie.

Din Zarand.

A treia bancă în Brad.

Rasar băncile ca ciupercile după ploaie. În ținutul fostului Zarand sunt de vre-o zece ani nu mai puțin ca cinci bănci, destul de mari, poate prea mari a căror pretensiuni ating suma rotundă de 2 1/2 milioane toată împărțită la țărani. Dacă mai ținem samă și de pretensiunile altor bănci, ca «Victoria», «Albina», «Auraria» ș. a. cu cel puțin 500.000 cor. ajungem la suma de trei milioane cor., povară pe dealurile și rîpele Zarandului și pe umerii unui popor, până acum, ce e drept foarte cinstit, dar și foarte înapoiat. Felul de cultură al pământului și de valoare a pușinelor produse, prune,

dorit, — nu în privința cinstei și încrederii celor-ce au condus-o, ci în privința înțelegerii situației noastre economice. Dacă cineva n'a plătit de vreme a căpătat un memorandum și 6 luni a putut dormi liniștit. Dacă după 6 luni a plătit, — bine, dacă nu, s'a trimis agentul un «conspect al restanțierilor», cu o litanie mare, — lucrarea de forță a directorilor. După aceasta la mulți a mai trecut un an și doi, fără să plătească, ear directorii au fost mângăiați, a încassa laudele că «Crișana» e banca cea bună, care nu părăsește.

Negreșit procesele au trebuit să urmeze și cu ele decepția, ear restanțele n'au scăzut.

Apoi mai sunt la conducerea Crișanei și alte scaderi, a căror cauză am puteau-o reduce la acea că direcția e scumpă la țărițe și lesne la fărîna. O mică ilustrație: cassarul «Crișanei», cu aprobarea tacită a direcțiunei, crede că în aceea ajunge ținta economisării, că nu dă bani să se cumpere lemne de ajuns și oficialii, cari au să stee ziua întreagă în birou, sufăr de frig. Asemenea cruță teribil în cerneală și pene, pe când — restanțele vechi se învechesc și se îngreună tot mai mult.

Directorul actual par'că anume caută să se scape de acest oficiu, direcțiunea e apatică la toate, ear un oficial, fără nici o pricepere ale băncii, bazat pe ceva avere, se cocoțază și dispune pe acolo, cu toată bruscheța parvenitului fără școală, disgustând și pe cei-ce ar vrea să muncească cinstit.

Dar toate acestea sunt mici mizerii, cari în fața interesului mare economic și cultural ce e chemată să-l reprezinte «Crișana» pentru Românii zărândeni, vor dispărea, ca ceața dimineții și fătul patrioților cu a treia bancă în Brad, se va naște ușor. x.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 24 April. —

Incheierea la 12 ore:

Griul pe April (100 cigr.)	17.44—17.46
Secară pe April	14.72—14.74
Ovăs pe April	14.38—14.40
Cucuruz pe Maiu	14.24—14.26
Griu pe Octombrie	13.26—13.28
Secară pe Octombrie	11.54—11.56
Griu pe Maiu	—

Incheierea la 5 ore:

Griu pe April 1905	17.44—17.46
Secară pe "	14.64—14.66
Ovăs pe "	14.30—14.32
Cucuruz pe Maiu	16.32—16.34
Griu pe Octombrie	13.30—13.32
Secară pe "	11.52—11.52
Griu pe Maiu 1905	—
Cucuruz pe Iulie	—

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
280—300 mǎji metriche grâu cor.	16.20—16.60
180—200 " " cucuruz "	15.20—15.40
Semnare nominală: secară:	14.20—14.40
" " orz:	14.40—14.60
" " ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—400 mǎji metriche grâu cor.	16.20—16.60
200—250 " " cucuruz "	15.20—15.30
Semnare nominală: secară	14.20—14.40
" " orz:	14.20—14.40
" " ovăs:	13.60—13.80

Tirgul de porci din Kőbánya.

— 24 April —

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 130—131 fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 136—137 fil.; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 260 klg. 135—136 fil.; mijlocii părechea 240—290 chlgr. greutate 132—133 fil. Ușori până la 240 kgr. 131—132 fil.

MUSTANGERUL NEGRU

— ROMAN SENAȘIONAL —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Wash se întoarse pentru a-l examina. — Al face d-ta parte din acești bărbați țărîți, vecine? întrebă el.

— Ba bine că nu! răspunse Strother, în sfîrșit recăpătase limbușia, de odată crederea. Hai să căutăm căți-va tovarăși înarmați, apoi ne vom întoarce cu ei. În dul acesta, vom putea duce și d-lui colonel și bune și rele. Vom aduce pe toți, care voi să ne urmeze, de oare-ce ne va trebui puțin o jumătate de duzină de revolve pe a urmări pe Tigru până în vizunia lui.

— Vecine, ești, un bărbat! zise Wash infocare. Dă-mi mîna d tale.

Urișul Tennesseean cuprinse mîna trapez cu o simpatie și o vigoare, care-l făcu pe sta să se strîmbe de durere.

Apoi, după aceste demonstrațiuni, încăli și se întoarseră în galop la lagăr, unde ga pe toată lumea într'o neliniște ușoară de chipuit.

Tennessee Magoffin era pe jumătate ne de frică și de mîhnire. Colonelul înarmase toți oamenii săi, pentru a fi gata la ori-ce tîmplare.

Cînd Wash și Strother intrară în lagăr istorisiră ce se întîmplase și ce făcuseră ei, punînd planul de acțiune conceput, toți ce să facă parte din mica trupă și să calce Coadă de Tigru în mijlocul a lor săi.

Colonelul băgă femeile în ocolul blocului și le puse sub paza a patru negri înarmați.

Apoi, colonelul, Strother, Thornley, Ca și opt sclavi, toți înarmați până în dinți și văzuți cu revolve, merșeră după propunul Carrol să atace pe Tigru în vizunia lui.

XIV.

Armăsarul negru.

Tabăra Seminolilor se afla într'o cută adă a pădurii, Cross-Timbers. Era incunjurată toate părțile, afară de față, prin vegetația mică și pipernicită a acestei regiuni.

Stejarul pitic, hickory, mărăcinele ne rădicându-se abia la o înălțime de trei până patru metri, și ascunși sub o pătură deasă tufiș spinos, formau o perdea de apărare ne trunsă pentru ori-ce om, care n'ar fi fost înarmat cu o secure.

În această cută, care avea o întindere de un hectar, era situat lagărul acestei cete Indieni vagabonzi, format de cinci zeci până șezzeci de corturi sau colibe.

Cortul șefului se putea recunoaște după prăjină, instalată în fața intrării, și de care atâr un cerc purtând plete omenestii; printre acestea mai multe se puteau recunoaște, după lungul păr blond, că sunt scalpuri de femei albe.

Acest cort era mai mare decât celelalte, adăpostea o duzină de sguaw sau femei indiene toate frumoșele, de oare-ce rasa Seminolilor e una din cele mai însemnate prin regularitatea trăsăturilor, printre diferitele rase de sălbatici America-de-Nord.

Mai multe din aceste femei erau cule în cerc lângă uși, și alăptau copilași supraghiând pe ceilalți mai mari, cari se jucau pe pîjiște, în mijlocul colibelor.

Lagărul era aproape deșert, toți războinarii par'că lipsiau și căți-va cai, legați de țărui, stăteau liniștiți. Dar' se vestea, că șeful se întorcea în lagăr cu oamenii săi și poșidicul alege la intrare pentru a saluta cu strigătele lor șomotoase pe cei-ce sosiau. Aceștia se întorceau în galop, scuturînd lînceile și scoțînd strigăle de învingere, precedați de însuși șeful, care ținea mîna pe o formă neagră, ascunsă sub o pătură și așezată în curmezișul calului.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichla.

1) Indienii sălbatici aveau obiceiul de a jupui pielea capului cu păr cu tot dela ori-ce inimie învins. Acest trofeu se cheama scalp, ear' o erațiunea: scalparea (N. Tr.)

grajduri separate, toate ale unei banci, dar toate pustii, cu coperișurile în ruină, ferestrele casei sparte, tencuiala pereților crepată. Un român le-a avut, un fruntaș înainte de a ști de bănci.

Sate întregi, de gospodarii cei mai harnici se sguduie din temelii, de urgia proceselor și încurcăturilor nesfârșite pela bănci.

Și câțiva patrioți unguri din Brad se frământă cu gândul să mai facă a treia bancă în Brad, cînd la 7 klm, în Băița alte două?

Carei lipse cred acești domni, că vor răspunde?

De bună seamă numai lipsei de a se căpătui căți-va dintre ei, cari pe altă cale n'o mai pot duce.

Sunt unii — cei cari vor să fie la oala cu carne — cari au lătit faima, că conducerea «Crișanei» e atât de slabă și defectuoasă, încât ei cu o nouă bancă, în scurt ar da «Crișana» de mal.

Dar se înșală.

Ce e drept — trebuie să o mărturisim, conducerea «Crișanei» a lăsat și lasă de

CAUTĂ un *asistent de farmacie* diplomat sau nediplomat, pre-un *practicant*, care a absolvat gimnasia; se cere cunoștința lim-română, germană și maghiară. Ofer-adresa: **Apotecarul NÉMET**, Temesvár.

a mai fină bere de butelie!
ricatul

Isvorul străvechi

pilsenian
eria civilă din Pilsen, renumită în întreagă (intemeiată în 1822) se tri-asteurizată în provincie, prin ceea-ce a o trăinicie de 4—6 săptămâni. In Arad se trimite acasă.

a trimite exclusiv la mine comanda

Szabo Kálmán
restauratier
„La pipa mică“
Arad, Salacz-utca 3. sz.

și mlădițe de prima calitate, liferează
mul stabiliment de altoi de struguri
de lângă Tirnava.

proprietar: Caspari Frigyes, Medgyes,
Nagyküküllő-megye.

Catalog ilustrat gratis și franco. —

Atențiune!

acă dorești ghetă bune, estine și fine
le cumpăra din prăvălia de ghetă
dame și domni a lui **Breckska**
de pe piața Arpád Nr. 5 (edi-
sericea izraelite) unde comanda se
ese mai pentru.

pot apăta totfelul de ghetă con-
ate în atelierul meu. Rog binevoi-
concurs al onorului public, cu de-
stima

Breckska Károly
pantofar.

COMPTABIL diploma t. cu calificăție suferioară, cu praxă de bancă și cu cauțiune, — caută post la o bancă românească. Informații sub: „Românul“ Temesvár-Gyárvaros. Pacsirta u. 15^b

Pe masa fie-cărui cetățean trebuie să aibă loc
apa de isvor acido-carbonică naturală

Maros Solymosi

și astfel, pe lângă neînsemnat câștig, pondul se pune pe mare circulație. »Apa de is-
vor acido-carbonică naturală **Maros Solymosi** se va putea căpăta cu prețuri
reduse de acum înainte la următorii co-
mercianți, apoi în prăvălii de coloniale și
bacanii:

1/2	1	2	litrii
11	16	24	filieri

fără sticlă, care, de se aduce îndărăt, se
restitue prețul. Se poate căpăta la domnii
Fejér Gyula, Dürr Gusztáv, Lázár Gyula,
Karácsonyi Antal, Hoffmann Iózsef, Da-
niel Lajos, Lóos E. és Tsa, Weisz David,
Sauer Adolf, Rothstein, Moor.

DEPOSIT PRINCIPAL:

PESZTERNÁK SALAMON

BOCZKÓ-utca, 9. szám.

de unde se trimite acasă numai câte cinci
sticle cel puțin. Comanda din provincie
se efectuează per ladă.

Compactor român în Arad.

Subscrișul imi iau voe a aduce la
cunoștința onor. public român, că reîntors
din străinătate m'am stabilit în Arad str.
Weitzer János Nr. 7, unde mi-am des-
chis un

Atelier de compactorie modernă,

zrangișt cu mașinele cele mai nouă și mai
perf. cționate, sunt în placuta poziția a e-
fectui ori ce lucrări atingătoare de această
branșă *dela cele mai simple până la cele*
mai fine legături de lux. Asemenea pentru
legături *protocoale p. cancelarie, cărți bise-*
ricești, cărți de rugăciuni pentru prea o-
norații domni preoți, în tomuri singura
tice ori în partii de orice mărime, pe
lângă asigurarea unui serviciu *solid, prompt*
și ieftin.

In speranță, că onor. public român
imi va oferi binevoitorul concurs, rămân
Cu distincă stima

Iustin Ardelean,
compactor.

Igaz
Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

A R A D, Piața Libertății
lângă edificiul teatru ul vechiu.

Aur și argint căleat cumpără p. prețul
cel mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint

Bijuterii, oroloage, aur căleat

si recușite de argint, seduli de ama-
netare cumpără pentru prețurile cele mai
mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

A R A D, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de
bijuterii și oroloage.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă
a se presenta odată în persoană pentru că cu ajutorul
instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punct-
tual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât
de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei esaminări poți cu singuranță afla și calea pe care
ajungi la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face
acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva
nu poate veni în persoană, atunci să-și deserie boala cu
deamăruntul și după ce va fi esaminată va primi deslu-
șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. In scrisoare pune marea de răs-
puns După încheierea curei, au la sce scrisorile se ard
zere espresă se retrimite.

Un astfel de lecurtor și curător e institutul special
al drului **Palócz**, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioșitate capătă
ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale
unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc
trupul întreg se eliberează de boală și suferința de chinuri
Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. **Palócz**
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
ment cu metoda lui proprie de vindecare și casurile
cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de testicule,
de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilis-
ului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce
se țin de organele secesuale femeiești. Pentru femei e sala
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
însuși dr. **Palócz** dela 10 ore în. a. până la amiază.

Adresa: Dr. **Palócz** medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

IOSIF HEGEDÜS

Cronometrar, Ciasornicar și Giuvergiu
Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria afa-
bricanților Glashutten din Elveția. Esclusiv
singur. Ciasornice cu precisiune. 550

Carol Drössler

fabrica priv. ces. și reg. de mașini agronomice
dapesta, VI., Váci-körút 59.

Liferează:

Automobile, locomobile,
asortimente complete pen-
tru mașini de imblătit, asor-
timente pentru pluguri cu
aburi,

„**Milwanke**“,
mașini de cosit, mașini de
secerat și legat snopi, de
construcția cea mai nouă

și ori-ce alte mașini ese-
cutate solid și trainic.

de sămănat „**Rákóczy Drill**“

Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorință.

490

Prăvălie pentru mânuși și
suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.
(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)
Recomandă on. public mânușile pentru femei și
bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea
și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante;
mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare
din materia cea mai bună, fabricate conform indicați-
unilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de
cravate, pe cari le vënd pentru prețuri extraordinar de
echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân
cu respect: **Hubatschek T.**

303

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

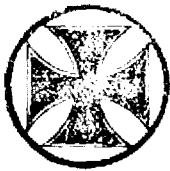
Patent Nr. 86987.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, suzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, umidul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circula-

ție neregulată a sângelui, contra multor altor boale, care la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Invenția acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afecțioase, care pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea vești atestate încurșe din toate părțile lumii cari prețuiesc cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iestinatatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțelegere.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se garantează pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oarecare încreștințarea de apă nesipoasă ori murdara nu abzie serv. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție 3 ani (reparație gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi cîneapă din launtru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA”

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind aranjată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu dotațiuni modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelări în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitări la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai lute răsune acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.